

Liikenne- ja viestintäministeriö
Eteläesplanadi 16
PL 31
00023 Valtioneuvosto

Tieto Oyj
P.O.Box 38
Aku Korhosen tie 2-6
FI-00441 Helsinki

Matti Vakkuri
matti.vakkuri@tieto.com
+358 (0)2072 70954 puhelin
+358 (0) 40 512 6894 matkapuhelin

Viite: LVM/1996/13/2015

Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston periaatepäätökseksi datan hyödyntämisestä liiketoiminnassa - massadatan ja mydatan strategiset linjaukset ja toimet

Tieto Oyj kiittää mahdollisuudesta kommentoida periaatepäätöksen luonnosta. Tiedon näkemyksen mukaan Valtioneuvoston periaatepäätöksen luonnoksessa tulisi ottaa huomioon alla kuvatut asiat.

Strategiset tavoitteet

Strategisissa tavoitteissa tulisi ottaa huomioon myös SHOK-järjestelmän kautta tehdyn soveltavan tutkimuksen ja perustutkimuksen edellytysten helpottaminen sekä tulosten hyödyntämisen helpottaminen, esim. Digile Oy:n Data to Intelligence -ohjelma. Lisäksi Tiece ry:n koordinoiman Suomen Big Data-forumin merkityksellisyyden huomioiminen tulisi käsitellä strategisisten tavoitteiden osalta yleisenä toimialat ylittävänä yhteistoimintaa ylläpitävänä ja kehittäväenä kehyksenä.

Periaatepäätöksessä todetaan: ”*Tavoitetilassa tiedon käytön ja siirtämisen moderneja tapoja on laajasti käytössä. Yritykset ja muut organisaatiot voivat jakaa dataa ja rajapintoja, jolloin analytiikka mahdollistaa liiketoimintahyötyjen tuottamisen aiempaa nopeammin ja laadukkaammin.*”

Julkisen ja yksityisen sektorin tietojärjestelmäratkaisuihin ja niiden suunnittelussa kehitystoimintaa tulisi ohjata suuntaan, jossa tietojärjestelmien määrää pyritään optimoimaan. Samalla tulisi mahdollistaa myös poikkihallinnollisia toimintoja ottamalla käyttöön toimialat ylittäviä datahub-ratkaisuja, jolloin mahdollistettaisiin laaja-alainen koneällyn hyödyntäminen sekä julkisella että yksityisellä sektorilla.

Tavoite 2: Datan käytön kustannushyötysuhde kasvaa

Periaatepäätöksessä todetaan: ”Julkisen ja yksityisen sektorin datan yhdistelystä syntyy merkittävää hyötyä. Aineistoja annetaan vastavuoroisuuden periaatteella käyttöön, jotta julkisen ja yksityisen sektorin klusteroituminen datan tarjonnassa synnyttäisi uutta dataliiketoimintaa. Myös uusia tehokkaampia, julkisten ja yksityisten toimijoiden yhteistyöhön perustuvia keruumenetelmiä on mahdollistettava.”

Jo periaatepäätöstasolla tulisi kirjata selkeät toiminnalliset periaatteet julkisen sekä yksityisen datan yhdistelyn periaatteet.

Tavoite 4: Kyvykyys ihmiskeskeiseen datan käyttöön ja henkilötietojen hallintaan nousevat Suomen kilpailukytekijäksi

Periaatepäätöksessä todetaan: ”Erityisesti henkilötietojen käyttöön liittyvät toimintamallit avaisivat kehitystä uusille sovellus ja palvelurakenteille, joissa myös yksilöllä on nykyistä parempi päätäntävalta itsestä kerättyyn tietoon.”

Henkilötietojen käsittelyn osalta yksilön oikeutta määrittää laajemmin itseään koskevan tiedon julkisuutta tulisi tarkastella siitä näkökulmasta, joka mahdollistaisi myös yksilötasolla oman yksityisyyden määrittämistä. Tämä tarkoittaa, että yksilöllä olisi halutessaan oikeus päättää omien henkilötietojensa julkaisemisesta ja hyödyntämisen sallimisesta jopa laajemmin kuin mitä nykysäädökset ja käytännöt oletusarvoisesti määrittävät.

Tavoite 3: Palvelutarjonta kansainvälistyy

Periaatepäätöksessä todetaan: ”Talouden digitalisoituminen luo mahdollisuuksia niin dataa liiketoiminnassaan hyödyntäville yrityksille kuin datan hallinnan ja analytiikan palvelutarjoajille, jotka kykenevät rakentamaan tuotteensa järkevällä ja asiakkaalle lisäarvoa tuottavalla tavalla. Palvelujen kansainvälistymiseksi on tuettava yritysten markkinoille pääsyä ja yhteisiä myyntiponnistuksia.”

Periaatepäätöksessä tulisi avata ne toimenpiteet, joilla tuetaan yritysten markkinoille pääsyä ja yhteisiä myyntiponnistuksia. Tähän tarvitaan matalabyrokraattinen ja ketterä toimintamalli.

Valtioneuvoston linjaukset ja toimenpiteet massadatan hyödyntämiseksi liiketoiminnassa

Periaatepäätöksessä todetaan: ”Kansallisia linjauksia ja toimenpiteitä massadatan hyödyntämiseksi tarvitaan, jotta dataan perustuvan liiketoiminnan ja kasvun potentiaali toteutuisi.

Suurten tietoaineistojen hyödyntämiseksi liiketoiminnassa laajemmin on

1. vahvistettava sääntelyn kannustavuutta ja kyvykkyyttä kasvattavaa datapolitiikkaa
2. kehitettävä datan käyttöä mahdollistavia palveluinfrastruktuureja ja käytänteitä
3. panostettava dataan perustuvaan analytiikka-, palvelu- ja sovelluskehitykseen”

Palveluinfrastruktuurien ja käytänteiden kehittämisessä tulisi erityisesti käsitellä tiedon säilyttämisen ja saatavuuden mahdollistavia toimenpiteitä, jotka mahdollistavat julkisen tiedon saatavuuden digitaalisessa muodossa huomattavasti nykyistä tasoa yksinkertaisemmin ja kattavammin. Tässä tulisi ohjata toimijoita Datahub-arkkitehtuurin hyödyntämiseen, jossa yritysten sekä julkishallinnon yhteistoiminnalla datan säilyttämisen ja jakamisen suhteen voidaan nykyistä työnjakoa joustavammin hyödyntää yksityisen sektorin toimijoita. Yhtenä tärkeimmistä asioista dataan perustuvan liiketoiminnan ja kasvun potentiaalin toteutumiselle on eri toimijoiden kannustaminen raja-aitoja rikkovaan ja joustavaan pilotointiin sekä kokeiluun.

1. Sääntely ja datapolitiikka

Linjaus 1.1 Tietoaineistojen laajempaa käyttöä edistetään kannustavalla sääntelyllä

Periaatepäätöksessä todetaan: *"Tiedonhallintalaissa (VM) huomioidaan ihmiskeskeinen datan hallinta myös julkisissa palveluissa."*

Tässä tulisi ottaa huomioon datan saatavuuden varmistaminen myös yksityisellä sektorilla sekä välillisessä julkishallinnossa.

Linjaus 1.2 Kyvykkyyttä kasvattavalla datapolitiikalla mahdollistetaan kasvu ja vahvistetaan päätöksenteon tietopohjaa

Periaatepäätöksessä todetaan: *"Lisätään panostusta opetukseen ja huippututkimukseen aihepiiriä tukevissa tieteenaloissa. Kansallisen osaamis- ja tutkimuspääoman kasvattamiseksi on koulutusta ja tutkimusta ripeästi kehitettävä ja kohdennettava elinkeinoelämän tarpeisiin (OKM/CSC)."*

Koska koulutusta ja tutkimusta kohdennetaan elinkeinoelämän tarpeisiin, niin on tärkeää, että panostusta sekä kohdennusta käsitellään yhdessä yritysmaailman kanssa huomattavasti nykyistä intensiivisemmin. Lisäksi kehityksen sykli olisi saatava nykyistä tehokkaammaksi sekä nopeammaksi.

Periaatepäätöksessä todetaan: *"Tutkimusinfrastruktuurien tuottaman datan hyödyntämiseen ja tutkimusinfrastruktuurien yhteiskäyttöön sekä tutkimuksen ja sen tuottamien aineistojen, tulosten, osaamisen ja menetelmien muuntamiseen liiketoiminnaksi on panostettava toimintamalleja kehittämällä ja tiivistämällä osaamisen siirtoa ja yhteistyötä korkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja yritysten välillä (OKM, TEM, LVM)."*

Tässä on erityisen tärkeää uuden ja toimivan yritys/tutkimuslaitosyhteistyömallin rakentaminen alas ajettavan SHOK-järjestelmän tilalle. Lisäksi tulisi ottaa periaatepäätöstasolla huomioon eri maiden kanssa olevat kahdenväliset tutkimus-, koulutus-, teknologia- sekä innovaationsopimukset, joita hyödynnetään yhteistyön katalysaattoreina.

Tieto Oyj

Matti Vakkuri
Head of Technology, Industrial Internet